

СТАНОВИЩЕ

за научните трудове и учебната дейност
на доцент на ВСУ, д-р Антон Христов Свраков
представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” в
професионално направление 3.8. Икономика,
обявен в ДВ бр. 103/2011 г. за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър”

Разработил: проф. д-р ик. н. Станка Василева Тонкова, катедра „Маркетинг и
стратегическо планиране” при УНСС – София, професионално направление
„Икономика”, научна специалност „Народно стопанство”.

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по
конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” (ДВ бр. 103/2011 г.) и на интернет-
страницата на университета за нуждите на катедра „Международна икономика и
политика” към Факултет „Международна икономика и администрация”.
Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ,
ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ
„Черноризец Храбър”. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПОЛУЧЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат –
доцент на ВСУ „Черноризец Храбър” д-р Антон Христов Свраков.

За участие в конкурса кандидатът д-р Антон Христов Свраков е представил
списък от общо 120 заглавия, в т.ч. публикации в български научни издания и
научни форуми: монографии и студии 7, 68 научни статии, научни доклади – 17
бр., учебници и учебни пособия – 12 броя, публикации в специализирани
периодични икономически издания – 19 бр. и разработки по НИС – 5 бр. в общ
обем повече от 3000 стр. Няма информация за публикации в чужбина.

2. ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Кандидатът по обявения конкурс д-р Антон Свраков е завършил Висшия
институт за народно стопанство, чийто правопреемник е Икономическият
университет - Варна през 1980 г., специалност “Счетоводна отчетност”.
Професионалната му кариера започва в Икономическия университет във Варна
през 1981 като асистент и продължава до 1994 г. През 1988 г. той защитава
докторски труд на тема „Проблеми на счетоводната отчетност и икономическия
анализ на общественото хранене в туризма“. От 2004 г. е на щат като
преподавател във ВСУ “Ч. Храбър”, където му е присъдено научното звание “
доцент на ВСУ”.

3. ОПИСАНИЕ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

Д-р Антон Свраков е представил внушителен списък от публикации, който включва 120 броя в обем от над 3000 стандартни страници. Списъкът съдържа публикации, обособени в два раздела: първият - публикации до 2004 година, когато кандидатът е рецензиран и избран за доцент на ВСУ, а вторият – публикации от 2004 г. до началото на 2012 г. През този период кандидатът по конкурса за академичната длъжност „доцент” участва в ежегодното издаване на две книги от 2006 г., които са насочени изцяло в помощ на практиката – „Данъчно облагане и счетоводно приключване”, в съавторство и „Счетоводство”, също в съавторство, издавани след актуализиране и допълване от ИК „Труд и право”.

Паралелно с това д-р Свраков е публикувал 2 студии: „Очаквани трудности пред европейското бъдеще на одита в България”, Годишник на ИДЕС, 2007 г., С., и „Развитието на счетоводството и одита в условията на българския преход”, Годишник на ИДЕС, С., 2008 г., както и 41 статии в списанията: Счетоводна политика, Счетоводство и право, Списание на Института на дипломираните експерт-счетоводители, Финанси и счетоводство. Публикациите в монографични издания и в научни специализирани списания са равномерно разпределени във времето, което е индикатор за системност и последователност в неговата изследователска дейност, от една страна, и за съпричастност към проблемите на счетоводството, независимия одит, консолидацията на счетоводните отчети и др. С други думи, кандидатът демонстрира една ненамаляваща с годините изследователска и публикационна активност, и не участва в конкурса с публикации под печат.

4. ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА УЧЕБНО-ПЕДАГОГИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Д-р Свраков има дългогодишен преподавателски стаж и натрупан богат педагогически опит. Той успешно се реализира в областта на консултантския бизнес. По този начин осъществява в продължение на редица години правата и обратна връзка „образование-бизнес”. Д-р Свраков е разработил редица учебни курсове за ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър”, които са осигурени със съветни електронни учебни помагала. През последните няколко години той е водил лекции по основни дисциплини, които формират теоретичната основа и практическата подготовка на студентите, а именно: „Основи на счетоводството“, „История на счетоводството“ „Финансови отчети”, „Глобализация на счетоводството и съвременни счетоводни школи“, „Независим финансов одит“, „Инвестиции, бизнес-комбинации и консолидиране на финансови отчети”. За разработване на този кръг от учебни дисциплини се изисква не само задълбочена теоретична подготовка, но и широка обща и специална култура, и най-вече – голяма любов към това, с което кандидатът се занимава повече от 30 години. Моите преки впечатления за работата му във ВСУ и тези добити по косвен път от разговори с колеги и студенти са много добри, той е се приема като преподавател, който успява да стигне до съзнанието и сърцето на своите слушатели. Не случайно е и неговото участие в програмата „Обучение през целия живот” като лектор пред специалисти в областта на финансите, счетоводството и одита, организирани от

най-престижните специализирани икономически издателства в страната, Сметната палата и редица организации от нефинансовия сектор.

5. НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ НА КАНДИДАТА

Оценяват се научните и научно-приложните приноси на кандидата, като се заяви ясно какъв е характерът им: нови теории, хипотези, методи и др.; обогатяване на съществуващи знания; приложение на научни постижения в практиката и реализиран икономически ефект.

В съдържателен аспект в публикациите на Антон Свраков са открояват следните изследователски области:

1. Теория на счетоводството и най-вече последователно развиваната от него теза за необходимостта от официално признаване на счетоводно право, което е отрицание на разпространено понастоящем разбиране за счетоводството като техника на записванията, която просто отразява други области на правото. Принос от научно-приложен характер се съдържа в неговото схващане за счетоводната база и общата рамка на финансова отчетност като израз на системата от счетоводно-правни норви. Считам, че ако той доразвие това свое виждане, опирайки се най-вече на опита на развитите страни, д-р Антон Свраков ще допринесе за осъществяване на законодателни промени у нас.

2. История на счетоводство от дълбока древност до съвременните процеси на глобализация. Авторът е ревностен привърженик на историческия и сравнителния подход в изследванията, което му е позволило да разкрие както техните времеви характеристики, така и да обоснове особеностите на съвременните счетоводни школи и законодателства в съдържателен план. Чрез изследванията си в областта на историята на счетоводството, неговата периодизация и разкриване на особеностите в развитието му през различните етапи в световен и национален план д-р Свраков не само обогатява съществуващи знания, но и доказва нови хипотези по отношение на проблемите и противоречията, от една страна, и прогреса, от друга страна, по отношение развитието на счетоводството.

3. Развитието на теорията и практиката на независимия финансов одит. Доколкото разбирам и мога да установя от публикациите, кандидатът е един от малкото специалисти, който дава задълбочен коментар на Международните одиторски стандарти, с което прави неocenима услуга на одиторите в тази нова и все още недостатъчно овладяна професия у нас. Нещо повече. Д-р Свраков трасира нови траектории за развитие на независимия финансов одит в България.

4. В редица публикации авторът се спира на философията и смисъла на Международните счетоводни стандарти, този феномен, който доведе до глобализацията на счетоводството през последните 10 години. Изследванията му в тази област са и обосновано критични, което е индикатор за самочувствие на човек, добре познаващ не само в теоретичен аспект материята, но и в практико-приложен разрез.

Анализът на големия списък с публикации на д-р Свраков би могъл да продължи и в ширина и в дълбочина. Могат да се изведат още приноси, в т.ч. и от методически, и от практико-приложен характер. Но това ще бъде направено в

рецензиите на уважаваните от мен рецензенти. **Считам, представената за участие в конкурса за доцент продукция е не само достатъчна, но и превишаваща обичайните параметри за присъждане на тази академична длъжност.** Тя е свидетелство за едно задълбочено и последователно изследване на широк кръг от въпроси, с което д-р Свраков пряко допринася не само за развитие на теоретичните основи на счетоводството, но и за качествено преподаване на счетоводните дисциплини пред студентите, както и за обучението на практикуващите през целия живот. Нещо повече, личните пристрастия на автора към теорията на счетоводството биха могли да го амбицират и за по-нататъшни още по-сериозни изследвания.

6. БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Редно е в становището да споделя и някои критични бележки и препоръки към кандидата. Те могат да се обособят в две групи: първо, отнасящи се до учебния процес, и, второ – до постигане на по-голяма концентрация по отношение обхвата на изследванията. Макар съвременните информационни технологии широко да са навлезли в учебния процес и да позволяват на студентите от ВСУ да ползват електронните издания на учебните помагала: Ръководство по Финансови отчети, Ръководство по Независим финансов одит, Ръководство по История на счетоводството и съвременни счетоводни школи, Ръководство по Инвестиции, бизнес комбинации и консолидация на финансови отчети и Ръководство по Основи на счетоводството, редно е те да бъдат разработени и на хартиен носител и по този начин ще станат достояние не само студентите от ВСУ, но и от други ВУ. По отношение на втората бележка, нека тя се възприеме от д-р Свраков като препоръка за бъдещата му работа, а именно да съсредоточи усилията си в по-малко области за постигане на още по-високи резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент” има придобита ОНС „доктор” през 1988 г. Заемал е последователно академичните длъжности „асистент”, „старши асистент” и „главен асистент”. Доказан специалист в практиката е по независим финансов одит и международни счетоводни стандарти.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, **давам своята положителна оценка и препоръчам на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър” да избере д-р Антон Христов Свраков, да заеме академичната длъжност „доцент” в професионално направление 3.8. Икономика.**

22 март 2012 г.

Изготвил становището:

(проф. д.ик.н. Станка Тонкова)